Nesil Farkının Çocuğun Sosyal-Duygusal Gelişimindeki Etkisi

“ Benim en yakın arkadaşım çocuğumdur”, “Biz evde her kararımızı ortak alırız, demokratik bir aileyiz”, “ O kadar şirin söylüyor ki dayanamıyoruz, istediğini yapıyoruz”.

Aileler bu tip cümleleri sık sık çocuklarına kurabilirler fakat bu tip yaklaşımlar çocuğun nesil farkını tanımamasına neden olabilir. Çocuğun nesil farkını tanıyabilmesi için sistem içinde anne ve baba ebeveyn, çocuk ise ailenin en küçük aile ferdi olarak kalabilmelidir.

Nesil farkını tanımayan çocuk, anne ve babanın koyduğu kurallara uymamaya, sınırları tanımamaya başlar. Aile içerisinde yaşanan bu süreç sadece evin içinde kalmaz, çocuğun tüm sosyal ve akademik hayatına da yansır. Örneğin, kendi akranlarıyla oyun oynayan bir çocuk, başkalarının koyduğu oyun kurallarına uymakta zorluk çeker veya oyun kurallarını kendisi belirlemek ister. Bu da çocuğun arkadaşlık ilişkilerinde sorun yaşamasına sebep olur. Sosyal hayatını etkileyecek diğer bir örnek ise, çocuğun dışarıda göstereceği sınır tanımayan davranışları olabilir.

Sınır ve kural tanımayan bir öğrenci, okul hayatında oldukça zorlanır. “ Evde benim sözüm geçiyor, ne istersem gerçekleşiyor, burada niye gerçekleşmesin?” düşüncesiyle çocuk öğretmenin kurallarını tanımaz, böylelikle de okulda da problem yaşar. Bu yüzden evde çocuğa sınır koymak çocuğun bireysel gelişimi için oldukça önemlidir. Ebeveynlerin çocuğa sınır koyması çocuğu rahatlatır ve iyi hissettirir. Çünkü çocukların sınıra ihtiyaçları vardır. Sınırları belirlenmemiş bir ailede yetişen çocuk ileride kendi hayatında da başkalarına karşı sınır koymakta zorlanır.

Nesil farkının tanınmamasını etkileyen diğer bir sebep ise, çocukların gelişim ve beceri farklılıkları açısından beceremeyecekleri şeyleri üstlenmeleridir. Aileler çocuğun daha iyi hissetmesi için ya da “olgun bir çocuk” olduğunu düşündükleri için büyümelerine gerek kalmadan her şeyi yapabileceklerini ya da fazlasıyla sorumluluk alabileceklerini düşünürler. Bu durumu üstlenmekte zorlanan çocuk nasıl olsa babamın ve annemin yaptıklarını ben de yapabiliyorum diye düşünerek nesil farkını tanımamaya başlarlar.

Çocuğa gösterilen uzaklık ve ilgisizlik kadar, fazlasıyla yakınlık ve ilgi de ruhsal açıdan çocuğa iyi gelmez. Ailenin çocuğun üstüne fazla düşmesi, sadece ona odaklanması, kendi sosyal hayatından kısıp kendisini sadece çocuğa adaması veya hayatını yalnızca çocuğa göre düzenlemesi de çocuğun ruhsal hayatında problemler yaratır. Anne ve babanın tek mutluluk kaynakları çocukları ise; işlerinden, sosyal ilişkilerinden keyif almıyorlarsa sadece çocuğa odaklanırlar. Böylece çocuk da aldığı sorumluluk doğrultusunda anne ve babamı canlı ve mutlu tutmalıyım diye düşünür. Bu yüzden ebeveynlerin kendilerine özel bir alan ayırmaları ve çocuklarından bağımsız ilgi alanlarına sahip olmaları gerekmektedir.

Çocuğun nesil farkını tanımasını sağlayacak diğer bir etkense; anne ve babanın rolünü tanımasıdır. Annenin kapsayıcı bir anne yani çocuğun isteklerine anlam verip onu yanıtlama kapasitesinin var olması çok önemliyken, babanın ise kurallar koyabilen ve sevgi dolu bir baba olabilmesi çocuğun gelişiminde çok kıymetlidir. Örneğin; evde dominant, kuralları belirleyen bir anne ve arkadaş gibi ya da sessiz, sakin bir baba var ise sistemdeki roller değişir. Anne baba, baba ise anne rolüne girmiş olur. Bu durumda çocuk baba otoritesi konusunda boşluk yaşayabilir. Aynı zamanda problemlerle başa çıkamayan, çocuk kaygılandığında karşısında sağlam duramayan bir anne çocuk rolüne bürünür. Bu durumda da çocuk anne rolüne girmek zorunda kalır ve annesini sakinleştirmeye çalışır. Böylece nesil farkı yine ihlal edilmiş olur.

Nesil farkını tanımak yani çocuğun kendisinin küçük olduğunu kabul etmesi çocuğun ruhsal hayatında önemli bir yer taşır. Nesil farkını tanımak yalnızca çocuğun yapabileceği bir şey değildir. Çocuk ancak anne ve babanın yardımıyla ailede küçük çocuk olduğunu kabul edebilir. Anne ve babanın rollerinin gerektirdiği gibi davranması, sınırlar koyması, kendi alanlarını yaratması çocuğun nesil farkını tanımasını sağlayacak, hem akademik hem duygusal hem de sosyal anlamda çocuğun problem yaşamamasına neden olacaktır.

Rehberlik Servisi